

M. Jph.

tertij Ordinis Regularis S. P.
Francisci Assisiatij in Urague
lorens sub tutela S. Micha-
el angeli, ab anno 1658. ejus
locatione decorata, fulta,
protecta.

causq; Religionis Regula, Statuta,
leges municipales, ac Ordinatio-
nes, etiam pro Boetia Recollecti,
Bullis confirmatorijs, quae à sancto
summi Pontificibus Paulo III. Pa-
ulo VI. Innocentio XI. ultimo emanarunt,
et generalibus collata, fuisse Capitulum
et Conventum Vniuersae Boetiae in Conventu
abbatis conuepti hoc anno 1766.
libentur à P. Fr. Francisco Thoma
Cardena, humilij ejusdem Provin-
ciae, ac Sacrae Theologiae Lectore.

annuat Deus, faueat

Amia, adfr Joseph.

Ab. M. Jph.

Religio Tertij Ordinis Regularis S. P.
N. J. Francisci Assisiatius in Utraque
Boetica florens sub tutela S. Micha-
elis Archangeli, ab anno 1658. ejus fa-
lia advocacione decorata, fulta,
protecta.

Ejusdem sacre Religionis Regula, Statuta,
Constitutiones municipales, ac Ordinati-
ones precipue, etiam pro Boeticis Recollec-
tibus una cum Bullis confirmatorijs, que à san-
ctissimis Summis Pontificibus Paulo III. Pi-
ulo V. et Innocentio XI. ultimò emanarunt,
cum originalibus collata, juxta Reg. Capitu-
li Provincialis Utriusque Boeticæ in Conventu
S. Antonij Abbatis congregate hoc anno 1766.
fideliter exhibentur à P. Fr. Francisco Thoma
Maria de Cardena, humili ejusdem Provin-
ciæ Filio, ac sacre Theologiæ Lectore.

Potens annuat Deus, fauceat
Maria, ad h. Joseph.

+

16.

Regula, et Vita, Origo, Progressus, et Status
Fratrum Tertij Ordinis Regularij de Peniten-
tia S. P. N. S. Francisci in utraque Bœtica.

Dei nuntium, amabilem Christo, imitabilem no-
bis, et admirabilem mundo, servum Dei FRANCIS-
CUM fuisse indubieabili fide colligimus, si athen in
eo eximie sanctitatis adverteamus, qua inter homines
vivens imitator fuit puritatis Apostolicæ, qua et perfectus
est perfectus Christi sectatoribus in exemplum. Ad quod
quidem fideliter attendendum, et pie, non solum indu-
at officium quod habuit, vocandi ad fluxum et planctum,
cahorrantem et singulum facti, signandique Trahan su-
per frontem virorum penitentium, et dolentium signo
penitentialis Crucis, et habitus Crucis conformis (talis
est notus Tertij Ordinis, qui ex Regula habet Caput
um retro, et ante acutum in modum Crucis); verum
viam inreprehensibili veritatis testificatione confirmat
signaculum similitudinis Dei viventis, Christi videlicet
Cruafixi, quod in corpore ipsius fuit impressum, non per
naturam virtutem, vel ingenium artis, sed potius per
admirandam potentiam Spiritus Dei vivi.

Proposui vobis de vetero mandato, Reverendissimi
Patris, Tertiam Religionem Franciscanam in vetera
Bœtica florentem, et fere ab ipso Seraphico Fundato-
re ad nos usque inviolabili, licet pluribus perturbato
curse transmissam, quo aptius uteremur cordis, quam
propo-

proposito hoc, quo Seraphicus Doct. D. Bonaventura frater,
 quam de Ilmo Patriarcha conserpsit, vestra proleptum
 possit? scilicet, ut tali atramento intinctus calamus
 eo majore onerata vestra precepta executivam scriptio-
 nem deponat, quo vividiori affectu Seraphicam sin-
 ceritatem, gravitatemque persequi portendit: et eo
 dulcius hujusmodi lectioni vestra mery apta tractata,
 quo haurius palatum ejusmodi verba animo vestro
 hauriant. Etenim, qui Crucis, Penitentiaeque ^{non tam} proxi-
 mitate infionis, quam prosecutione noscitur, equum
 est ^{ad} Bonaventurae verbis premoveri, quibus totus
 honor a Cruce, et laboribus FRANCISCO Patre tribui vi-
 detur, ut dum in hac licet brevi charta oblongis tamen
 quibus, ac vicissitudinibus laesse videmini, gratior
 pacatusque animus Crucifixi Patris filium tunc
 probandi cognoscat. Quid enim fuit toties proprio re-
 pensioe solari, toties ~~ad~~ uti commun. involentis
 a lividi immunito implicari, Seraphice Religi-
 onis oves inter Fratucella, Beguinasque lupos a perse-
 quente procella adnumenari, ita ut repetito accessen-
 dus foret humerus Ecclesie Patris, qui potentis baculo
 Agathano; apud precepta Catholici causas minimi
 excessisse providi ostenderet; quid inquam fuit vel
 e propriis conventibus vi injunctis que efici, propriam
 suppellectilem toties in alienam sortem apostatam,
^{quorum} restitutionem nec supremus Ecclesie Pontifex
 adhuc adifici potuit: quid amabo hęc omnia, nisi
 Crucifixi Patris, Crucifixorum omnia persecutionum Per-

tio-Seraphice, Religionis Filios mundo, Angelis, exho-
 minibus demonstrari?

Ergo dum nostrarum rerum variis eventus, alia-
 que fortibus auditis, Bonaventuram advenite, Fran-
 ciscum cogitate, Crucifixum tenere, omnes mentes ad-
 solvite, simulac vestra professione et exemplis, Chri-
 tum induistis, quem per assumptionem habetis, tam-
 plius per regularem professionem Tercij Ordinis S. P.
 Francisci imitari fideles V. Bernardinus de Dultis
 mixte probavit in sermone vigesimo septimo sui Ro-
 sarij. Quo fiet, ut amabilem Christo, imitabilem nobis,
et admirabilem mundo videamini, qui ~~hujus~~ ^{hujus} ~~Patris~~
Seraphice Domus speculatores prefidatis. Dum
 nempe et officium vocandi ad fletum, cilicium, et pe-
nitentiam, signandique Thau Apex faceret virosorum
gementarium et dolentium, et signaculum simili-
tudinis Christi Crucifixi, quem habitis et professione
 Tercij nostre Religionis imitamini, tam ostendunt
 vos Religiosa Penitentia, quam Seraphico Patre si-
 millimos Filios. Attendite ad peccata, a qua exiistis,
 Nunc, ut ad nostre professionis Regulam proponen-
 dam, qua veritate, sinceritate, indivisiueque verbis post Nicolaeum
 * Paulus III. ultimo confirmavit, ^{IV. Leonem X.} non adulectino cala-
 mo, sed ingeniosa narratione conscribendam, ^{alioque summo}
 in auctoritate Pontificis*
 eo tramite perveniamus, quatenus nostra Religio or-
 ta, approbata, et per Italiam, Hungariam, Galliam,
 Belgiam, ^{Germaniam} Hispaniam, Prajectum, Lusitaniam, Fri-
 berniam, Poloniam, Siciliam, alcerumque Mundum
 pro-

propagata sit, qualibus Augustis perflatur ut Tentis, ex-
plicis regulari Montis, ut exquisitissima fuerent aro-
mata ejus, qualis denique ejus in noxia Practica Flo-
ridis fratus, brevibus oculis perspicere, et victus obsequii
prochivem Filium benigne respicere degnamini.

1. Fraterna dilectione devictorū Praeae Franciscus ad insti-
tan Patiarchoz Noë Racam fabricavit, et tricameratam
fecit, id est Religionem, scilicet Fratrum, Monachorum, et
Tentis Ordinis, ut habitantes in ea praeservaret à diluvis
vitiorum, et morte inferorum, omni fratri cupiens di-
lectione providere. (S. Antoninus 3. p. sum. tit. vic. 24.
cap. 1. §. 2.) Ignituz Dei Nuntius, amabilis Christo, immo-
tabili nobis, et admirabili Mucido Semaphray Paten-
nater FRANCISCU, universum mundum volens sua
piissima charitate Deo consecrare, postquam die deci-
ma sexta Aprilis anni ab orbe redempto millesimi du-
centesimo noni, quo et solemnem emissit curam vito-
rum profusionem, et D. Bernardum de Quintavall pri-
mum sibi socium, ac filium ascivit, primum instituit
Ordinem: et postquam anno millesimo ducentesimo du-
decimo secundum, qui s. Clazę diatus, Ordinem fra-
tra; de Tentis Ordine promovendo factum capitane ce-
pit, quo universi Orbis homines complecteretur, et Chri-
sto confiteret cruci seu vixi, sive mulieris. Recepti-
sima Chronologorum res est sanctissimum Patrem
celebrato Anno quanto primum Ordinis Capitulo Genera-
li die vigesima Maji, quo incidit Dominica Penec-
tores anno millesimo ducentesimo vigesimo primo,
ad locum Canarie, abaque Africa vicinia se contra-
hisse.

hisse, cumque omnes vocisque sexu, etate, ac conditio-
ni ejus predicatione pernoti Christum cum illo sequi
mundoque valedicere vellent, Tentium Ordinem insti-
tuisse, quo et eorum fessione satisfaceret, et com-
muni nepotio provideret: quem Ordinem De Peni-
tencia vocari voluit, diciturque Tentis respectivè
ad duos alios primum fundatos. Duobus alijs vocabulis
appellari quandoque vidimus, nempe Ordo Minorum
de Penitentia, quod tituli sui hodie dicitur etiam pre-
cipue Provincia nostra Legionens; Penitentia; Ang
Virginis Marię Ordinis Minorum de Penitentia.
Videbit, cum d. P. N. S. Franciscus humilitate suaditi-
noz semper audire voluit, omnes omnino familijs
sub ipij vexillis militantes sub Ordinis Minorum
vocatione à plerisque frequentem et sicte compre-
hendimus.

2. Alia voce nominatur Tentis Ordo Minorum.
Cum enim hic Tentis sub Minorum repin-
ci plerique subditant, tum ex Nicolai IV. consilio
in Bulla Unigenitus Dei Filij. Dat. Urbevetani se-
to Idus Augusti anni millesimi ducentesimo nona-
gesimi: tum ex Leonis X. regula Cap. 5. infra
Bulla Intra cetera. Dat. Romę ap. s. Petrum die
vigesima Januarij anni millesimi quingentesimi
viginti primi: tum et aliorum Pontificum, qui
Minorum Infantij Ordinem et Religionem nos-
tram ipij subegerunt: promptè fuit, ut inter
aliquas Memorias Generali Minorum subditas fa-
mi-
mi

milia, ab alijs primis Ordini hęc nomina sub Tercij
 Ordinis Minorum nomine designaverunt. Nec recte
 et debet aliud cognomen, quo aliquando appellamus,
 ut videtur est in duabus Bullis Eugenij IV. incipien-
 tibus Papaxij officij debitum. Prima sub Dat. Florentij
 pridie Nonas Octobris Millesimi quadringentesimo qua-
 dragesimo secundi; secunda ibidem citato Kalendas
 Novembrii. ^{quidem anni.} Nempe dicitur Tercij Ordo Sancti Fran-
 cisci de Continentia, seu de Penitentia: quasi idem
 sit dicitur de Continentia, ac de Penitentia. Et sane,
 cum Continentia eo definitione PP. Trubez, et Lip-
 sin in suis Catechismis S. de Fruct. Apix. S. sit fructus
 spiritus Sancti, quo quis vitiorum omnium cupidit-
 atibus digna ~~penitentia~~ ^{compendium} ~~omnium~~ ^{omnium} vitio-
 rum, quo homo a vitij, et peccatis abstinere, idem
 exprimit ac Penitentia, que omnia continet, et co-
 hibet, ac recitat vitia. Sic Seraphicus Patriarcha
 nos ab initio de Penitentia vocari iussit, eo quod
 primo, Patres nostros omnium vitiorum conti-
nentiam in votis habere compexit. Unde cum con-
 tinentia Hystorographos aliquos appellare nos Ter-
cij Continentes, idem sibi velle concipiendi sunt,
 ac si dicerentur Penitentes, seu de Penitentia. Rep-
 quendi vero advenit, qui hoc nostrum nomen
 de Continentia, quod cum Penitentia idem ex-
 primis Eugenij IV. citat, ita ~~perperam~~ ^{perperam} ~~inve-~~
~~nitimus~~, quasi tantum dicamus ab initio Frater,
 qui a Venereis abstinemus. ~~Perdidicimus~~ ^{Perdidicimus} ~~men!~~ ^{men!}

Hy

3. His adlati, Tercij Ordinis nostri nomenclaturam
 satisfacimus; nunc que de ipsius Origine ex ~~probabilis-~~
 sime auctoribus, rationeque eduximus, in medium pro-
 mamus. Non quia in reliquo nobis sermo sit de Ter-
 cio Ordine in genere, Regularis, et secularis compre-
 hendente; sed ut, ita ut ipsi a Seraphico Patre orti,
 eisdem locum, que regularitatem spectant, ad nos
 usque attahamus, de secularibus nec verbum propter
 communem nobis iam originem facientes: de his enim
 plurimum ~~perperam~~ ^{perperam} ~~de nobis~~ ^{de nobis} ~~veris~~ ^{veris} ~~perparum~~, et qui
 preter Nostros, non exacta, et ut plurimum subdole.
 Preterea, que de secularibus agunt, ab initio ^{monumenta} lapide
 data sunt, et publici juris facta; que autem Regu-
 laris statum, favent, promovent, scilicet ipsi pro-
 teclabentibus conscripta, Nostri summo labore eru-
 enda, et Nobismetipsi adhuc plurima compendienda
 derelicta sunt. Nostri ergo ^{præcipue} ~~minime~~ ^{est} ~~Religionis~~ ^{Religionis} ~~Ter-~~ ^{Ter-}
~~cij Ordinis de Penitentia de P. S. Francisci Originem,~~ ^{Patres gravissi-}
~~mus~~ ^{mus} ~~et quæ~~ ^{et quæ} ~~Boiticam~~ ^{Boiticam} ~~spectat,~~ ^{spectat,} ~~statum~~
~~producere;~~ ^{producere;} ~~ut~~ ^{ut} ~~Nostre~~ ^{Nostre} ~~Religionis~~ ^{Religionis} ~~Chronologiam,~~ ^{Chronologiam,} ~~exactly~~
~~ab initio ipsius ad Nos usque intertextam,~~ ^{ab initio ipsius ad Nos usque intertextam,} ~~quomodo~~
~~usque nunc desideratur,~~ ^{usque nunc desideratur,} ~~vestri~~ ^{vestri} ~~votij~~ ^{votij} ~~satisfaci-~~
~~entis~~ ^{entis} ~~vestri~~ ^{vestri} ~~oculis~~ ^{oculis} ~~subiciamus.~~ ^{subiciamus.} ~~Vos~~ ^{Vos} ~~itaque~~ ^{itaque} ~~Religio-~~
~~sissimi~~ ^{sissimi} ~~Filij~~ ^{Filij} ~~illius~~ ^{illius} ~~Patriarchæ,~~ ^{Patriarchæ,} ~~cujus~~ ^{cujus} ~~fronte~~ ^{fronte} ~~in~~ ⁱⁿ ~~in-~~
~~teritum~~ ^{interitum} ~~Tham~~ ^{Tham} ~~maximo~~ ^{maximo} ~~colorem~~ ^{colorem} ~~varietatis.~~ ^{varietatis.} ~~Franciscum~~
~~decorans,~~ ^{decorans,} ~~vidit~~ ^{vidit} ~~B. Fr. P. Antonij,~~ ^{B. Fr. P. Antonij,} ~~qui~~ ^{qui} ~~in~~ ⁱⁿ ~~mag-~~
~~na hac~~ ^{na hac} ~~Magri~~ ^{Magri} ~~Antonij~~ ^{Antonij} ~~Domo~~ ^{Domo} ~~congregati,~~ ^{congregati,} ~~ipsius~~ ^{ipsius} ~~Antonij~~ ^{Antonij} ~~Tham~~ ^{Tham} ~~maximo~~ ^{maximo} ~~donati~~ ^{donati} ~~pro-~~
~~fer-~~ ^{fer-}

fulpetis, Hircorium habete: infirmis mecum illam au-
xiam Lactantij Firmiani lib. 5. Div. Inp. C. t. ~~est~~
cautionem omnibus precinente: Si sacrificij, et pro-
ditoribus, et veneficijs potestas defendendi sui datur,
nec pregamur. quemquam incognita causa licet: non
injuste petere videmus, ut siquis erit ille qui incide-
rit in hec, si leget, perleget: laudet, sententiam di-
fferat in extremum.

4. Grego Seraphicus Patriarcha Nostra Sanctus Fran-
cisus, fratrem ac Ordinem S. Clare fundavit: anno mille-
simo ducentesimo duodecimo, cepit se cum cogitare, an
in exilio, vel in predicatione sibi manendum esset. Cumque
per S. Fr. Massam a S. Clara, et suo quanto socio S.
Fr. Ilweto responsum accepisset a Domino, Divinam
Voluntatem adimplere se, dummodo fidelium exem-
plum predicaret, eodem ipso anno, ut notat Clariss.
Vir Lucas Wadimon, viijt, ep. S. Maso, et in super
S. Fr. Angelo socij, ~~in Valli, Nole-~~
tane loca ad predicandum, quod et presertim maxi-
me in loco Canarij, Africa, Vbi sanctissimo. Pluri-
mi, ac penè omnes mundo valedicere videntes ipsum
sequebantur, adeo ut oppida solitaria foret fortuna
mansissent, nisi ipsi tunc Taraj. Ordinis in-
tationem pronovisset: prout referunt Episcopus Portu-
ensis Fr. Mancus ab Ulispona in t. p. Chon. Minor.
lib. 2. C. 33. Fr. Orlaay Navarro ibid. Fr. Joannetm
Niño item t. p. lib. 2. C. 35. et per omnibus S. P. Fr.
Bancholomey de Pija lib. 4. Confon. parte 2. francus,
et

et conformitati decimj S. t. his verbis: Respondit Fr. Mas-
sey, quod tam Fraxi d'Ilweto, quam S. Clare, et ejus so-
cij una fuit facta responsio Jesuchista, scilicet, quod
vult, quod vadat ad predicandum; quia non vocavit
te propter te solum, sed propter salutem etiam aliorum.
Quo audito, S. Franciscus suspens continuo, succinxit
se, et nulla prolix mora contexta, dixit Fr. Maso: Camy.
Ipsumque assumens in socium, et Fr. Bonelum, ibat cum
tanto fervore, ut divinum essequeretur imperium, tam-
que celeriter percurreret, ac si facta super eum manus
Domini, novam induisset e celo virtutem. Quasi enim
fulgur in impetu spiritus perorabat, non attendendo ad
viam, seu sententiam: et sic erudo, ad quoddam Castellum
nomine Canarium descensit: ubi in tanto predicavit
fervore, quod per predicationem ipsius omnes de Castro
illo mare, et terram volebant, relicto Castro, ire post e-
um. Secus vero Francisus ait ad eos: Non faciatis,
quia ego ordinabo pro salute vestra quid agere debe-
at, et extunc cogitavit facere. Tertium Ordinem
qui dicitur Conventum, seu Fratrum et Sororum
de Penitentia, et sic fecit. Huiusque Pisanus incipit
lib. imp. Mediol. an. 15to.
5. De hijs ^{Pianis} habitantibus S. Paterni ipso anno millesimo ducentesimo
duodecimo, quo responsum predicandi accepit a Be-
aty Clara, et Ilweto, et quo Canarienses omnes,
derelicto Castro, ipsum sequi inhiabant, ut eorum
votj succurreret, ipsi Tertij Ordinis fundationem pro-
mississe. Indubium est huiusque Ordinis scriptoribus,
pre-

60.

* avidissime
aspirabant?

praesentem aetate. Nunc: quae persuaderi poterimus, sancti
 Iovanni Patrem, differendo ad annum millesimum
 ducentesimum vigesimum ^{proximum} ~~Vobis~~ Ordinis Tertij inspi-
 rationem, illo tempore coram Fidelibus, qui Sabao-
 tioni /uz solliciti Tertium Ordinem ~~ipso~~ a S. Fran-
 cis, velut naufragij tabulam, anno ducentesimo du-
 odecimo promissum ~~et~~ Seraphicam Patrem Francis, ^{sancti}
 ardentissima ^{sancti} ~~spiritus~~ flamma in se accensit, anima-
 rum zelo ferocissimus, qui fraternam dilectione de-
 vitorum tunc amaram anciam fecit, id est, Religio-
 nem Fratrum, Monialium, et Tertij Ordinis. Fran-
 cis, inquam, ille ignit ~~et~~ Deum, et Proximum
 Charitati vivida Pyrausta, ^{quasi} ut ~~hermanam~~ ~~sancti~~
 Seraphicam videtur induisse naturam: Francis, ^{quasi}
 xopp, ideo Seraphicus ab Ecclesia Catholica appellatus
 propter similitudinem in amore cum Seraphim, quae
 ex ipsius Nomini ethymo Ardentes, seu Incendentes,
 a sanctis Patribus voluntur, tali ne probabierent, dum
 per novem annos et ultra a promissione Tertij Ordinis,
 dilectorum Proximorum animas, vota, corda disten-
 dit, ut suspiciente tot moris devotione, jam non
 ad Christum, sed ad sua desideria fervoris sui red-
 derentur immemores? Epape sic a Viro Seraphico.
 Quid etiam fuit S. P. Francis, post promissam Ca-
 naniensibus Tertij Ordinis fundacionem, Italiam
 ab anno ^{ipso} ducentesimo ~~et~~ duodecimo reliquisse, ut in
 Syriam pro fide Divina succidendus concederet, a
 Deo aliud disponere detentus: quid fuit, ^{quod} anno se-

quer-

quenti ducentesimo duodecimo, crecente quosdam et
urgente desiderio maronij, hinc per Pedemontanos, ac
quisito in oppido Obenij suis consodalibus domiciliis, et ten-
dit in Hispaniam, ex hac transpretaturus Marocium,
 (ut bene notat ad hunc an. Wadingij num. 46. qui
 que de huius aggresso ianere diximus, affert ad an. illum
 ducentesimum duodecimum num. 37.): quid iterum
 fuit, anno ducentesimo decimonono iterato Syriam re-
 portare, inter Barbaros Fidei inimicos peragratum
 cum imminenti, et a se concupito vite, periculo: quid
 amabo haec omnia? Anne toties Fidelium vota illude-
 re, fraudare voluit proximorum curatores evinisis, quo-
 ties post promissum, ~~et~~ nec impositum Tertium Or-
 dinem, vitam profertim abscidebat, ipsum post mor-
 tem imputare non valens? Et haec de Francis cre-
 demus? Si nobis nevisquam ejusmodi praesentibus
 6. ipso anno ducentesimo duodecimo statim
 post promissum Cananiensibus Tertium Ordinem, re-
 gulam condidit sibi divinitus revelatam, ut tra-
 dunt solia tract. 5. verbo Fundator. pap. mihi 191.
col. 2. et Vanden in Via sacra fol. mihi 149. p. 1. in
linea. Nec aliter credo zelotissimum animarum Pa-
 rentem in Syriam temperum fore, maronij flagran-
 tem, et, iuxta votum, mortuum; neque enim, an-
 Oney mortem impediret, sciebat. Pemptus: Martyrolo-
 gium Franciscanum ad diem quintam Junij S. 2. apud
 de Beato quodam Anonymo, Canonico sancti Jacobi
 de Compostella, quem Seraphicus ipse Pater S. Francis-
 canus, dum anno millesimo ducentesimo quatuordecimo

*
 eamque ipsi
 tradidit obex-
 vandam.
 Quid enim
 Patrem a prom-
 pta Tertij Ordi-
 nis imputacione
 sui desiderij
 et Fidelium adeo
 conformem re-
 trahere usque
 post novum
 annos poterat?
 Cox-
 Luyes, et non
 imbecis.

corpus prefati Apostoli visitaret, habitum Tertij Ordinis induit. In Martyrologij verba: B. Anonymi Conf. Fuit Canonicus Ecclesie Sancti Jacobi in Compostella, ex eorum numero, qui Cardinales appellantur, itaque circa annum 1214. (Wadingus Canonici hujus ad Franciscum conversionem refert in ipso anno 1214.) ad Zachariam Patrum s. Francisci doctrinam, ferventissimamque concionem, penitentiam agendam stimulis tactus, relicta dignitate, ac omni familiaritate, ad locum solitarii se contulit, ubi confusus et univoco, viam penitentiam sub Tertianij habitu, maximo cum spiritus fervore ingressus est. Condemnatis, sacramentalibusque secularium ad eum confitentium confessionibus instanter vacabat: quibus operantibus plures a seculi vanitatibus ad vitam conversi: atque ad sumendum Tertianorum Franciscanorum habitum impulsi etc. Si ergo usque ad annum ducentessimum vigesimum primum non indignus fuit Tertij Ordo, quomodo Canonici iste Beatus anno ducentesimo quatuordecimo (vel circa) indui potuit habitum Ordinis nondum inventi, aut ad illum admitti, et alios ad hujusmodi Ordinis habitum recipiendum impellere? Unde ante annum ducentessimum quatuordecimum Tertij Ordo necessario institutus credi debet. Quando vero nisi ipso anno ducentesimo duodecimo, quo fuit promissus, et ante primum B. Patrum ad hanc secessum? Hoc Francisco, hoc veritati componat, hoc rationi.

7. Insuper anno millesimo ducentesimo vigesimo fundatus fuit Consensus Sarlaudensis, qui nunc est duo-

duodecimus Provincia s. Iovis in Normannia, seu Neustria, Fundationem ejus ita refert Index Bardonis in Chronol. C. 32. num. 81. Consensus s. Francisci fundatus MCCXX. in suburbio s. Georgij hujus civitatis in dicecesi Constantensi per D. Martinum Joannem de Bois Procuratorem Regium, qui merito fundator dici potest, quippe qui summi impensis, et incomparabili munificentia Ecclesiam exaravit, et vitam regularem Domum a fundamentis ad fastigium usque exerxit, et absolvit. Quae omnia, sicut et alia reliqua, quae in eodem tit. Capite de Notis Congregationis Gallicanae Fratrum conscribit, accepta fuerunt. N. Bardonis ibid. num. 107. a N. Pano S. P. et rebus Domusiacensi, ejusdem Congregationis Generali, ac Vicario Apostolico, qui lingua Gallica in magna fide editit Historiam curam Patrum nostri Tertij Ordinis, ex ipso Bardonis ibid. Cap. 38. lib. II. Licet auctori fieri poterat, ut anno vigesimo illius seculi tertij decimi anno jam ad Gallicam pervenisset institutum nostrum ad exemplum hanc, ut Domus pro communis vita conservaretur a fidelibus, nisi ante prelatum annum Ordo ipse esset institutus?

8. Accedit, quod refert Wadingus ad annum millesimum ducentessimum quatuordecimum nam XXI. de illo B. Anonymo Beatus Compostellensis Canonico, quem anno praedicto (vel circa) accepit Martyrologium Franciscanum citatum accepisse nostri Ordinis habitum, et plures alios ad ejusdem habitus receptionem impulisse. Sicut ait Wadingus: Quidquid autem sic de Instituto, vacabat prius vix divinis concionibus, sacramentalibusque secularium recipiendis, pluresque a seculi vanitatibus resoc-

Confessionibus

quædam decisionem regulam prius acceperunt, hæc
 que sancti Benedicti, est à Cardinali Hugolino iuxta
 Wadingum ad dictum annum 1219. num. XLVI
 nec usque ad quintum post annum propriam à se
 phico Patre acceperunt. Wadingus hoc refert ibidem
 num. XLVII. hujusmodi: Sub hac Regula (S. Bene-
dicti ab Hugolino tradita) et supramandato Visitatore
 (nempe Fr. Ambrosio Astensis ibidem relato: ut nec
 miseris in Patrem cujuslibet approbatæ Religionis Pa-
 tribus visitationem nosri Ordinis commissam fuisse)
 vixerunt aliquot annis, donec propriam Regulam
 Clare, et sectatricibus prescripsit S. Franciscus, presen-
 te et consensente Hugolino, ut ad annum MCCXXIV.
 hanc regulam dicimus. Nil itaque mixtum in Tertio Ordine.
 10. Ipse statuto tam primæ institutionis Tertij
 Ordinis à sancto Patre, quam secundæ institutionis,
~~in~~ à sancta Sede Apostolica, seu Confirmationis
 ejusdem Ordinis, anno, ad ejusdem Regulæ statum, se-
 riem ad Nos usque præmandam, quæ nostra munere
 in præsentem potior et ratio, calamum bin-
 ginay. Pauci ex hinc hinc, numeris nempe, septimo, et o-
 tavo hujus notam in Communi videntium Dominorum:
 Unam in Hispaniâ à D. illo Canonico institutam, abbe-
 ratam in Gallijs in Provincia Neupolis, euitam, in qui-
 bus Communi vita Ordinis confirmationem præcedens,
 jamjam Regulæ ritatem Tertij Ordinis adumbrabat
 et ceteræ S. Patriarchæ pauperum Franciscus mixtam
 hujus Tertij Ordinis præparationem adficiens, compen-
 sesque relicti proprii domiciliis, vitam communem sub

Tertij Ordinis auspiciis insistere, immo et professæ,
 post sanctum Lucium (quæ perperam confunditur
 à plerisque cum D. Luchero de Poggio Bonæ B. Bong-
 done marito, si V. Bernardino de Sisti in serm.
 27. hujus de Sisti credimus, sicut et alij probati auctori-
 ty) Tertij Ordinis habitæ ornatum, Florentiæ ad
 Ordinem Tertium admodum honestate Cardinalis Hu-
 galini Vices quorundam Rerum conceptos, qui eju-
 dem Cardinalis persuasione Lenodoxum exoraverunt,
 quo piji exorum necessitatibus subvenirent. Hoc
 Florentiæ virum plurimos in Urbina Congregatione
 ipse reduxit, ut ait de S. Patre Wadingus ad an. 1221.
 num. XII. qui num. XV. asserit, quod hoc anno, vel
 sequenti eij præscripsit Franciscus Regulam, hæc ali-
 quantum auctam et mutatam per Nicolaum
 Laurentium summum Pontificem ejus confirmatorem.
 Hæc omnes Capituli scriptas nequissimum con-
 sonant, et maxime ipse Nicolaus IV. qui in sua
 Bulla ad audientiam nostram ~~in~~ Episcopo Floren-
 tino directam ex Urbis veteri Quatuor Kalendas
 Octobris anni 1291. à nobis in ipsa partem hujus loco
 extendenda hæc habet: Cumque Nos omnibus Fra-
tibus de Penitentia modum vivendi, quod Memo-
riale vocatur, ne Franci ipsi circa observationem
vite, hæc aliquatenus hæc evadent, PROUT A D.
FRANCISCO FUIT TRADITUM, dixerimus ordi-
nandum hoc. Hinc compendius venit Petrus à Mo-
nasterio, qui in hoc Martyrologio Franciscanis ad diem 3.
Januarij S. T. se non bene perpensa, sibi placuit laudari:

Cujus Ordinis est centa Regula ab ipso Seraphico Patre
Francisco tradita non inveniat: per quod nobis inflexa
 voluit Tertium Ordinem non accepisse Regulam ab in-
 itoxe vigilantissimo, qui centam nobis Regulam pre-
 cepit ex Wadingi, et presentem Nicolai IV. clarissi-
 mo testimonio. Nisi velis majorem nobis fidem conati-
 re quam Summo Pontifici.

H. Hec ipsa Regula, sicut et habitus forma, prout
 a Seraphico Patre tradita sunt, eo ipso anno. Florenti-
 nis sunt communicata, ut esset sanctior in his
venodochio, quod primum Ordo Religionis post Insti-
tutum approbatum cum Regula Dominiciana autho-
ritate ipsius sanctissimi Patriarche receptum accep-
imus. Neque Regularitatis utrum sufficere poterat
 Francisco, qui licet Tertium Ordinem in Congrega-
 tionum gratiam primum instituit, attamen fereb-
 dorum desideria non exuta esse volebat: Remum
 ubi blandior de Tertio Religione, quibus hic Ter-
 tij Ordinis vestibus in arctioribus vitz prosequam
 militare incipientem conspicebat. Hoc et Patris
 ex Tertio Ordinis exornate Regularitate conitatio
 clare probatur a Summo Pontifice Joanne XXII.
 qui Religionem Tertij Ordinis esse Seraphici Patris
anthe, voluntatem declaravit per hanc Bullam
Altissimo in divini obsequii &c. Dat. Avinionis
 14. Kal. Decemb. ant 1324. quam nos infra extende-
 mus. Hic Summus Pontifex de hoc a Wadingi requi-
 sitis, ita pro Ordo ibi declaravit: Ordo vestibus preci-
bus, quibus supplicasti, ut dignaremur his occurrere

malis,

malis, condigna provisione inclinari, ad hunc a vobis
captum vivendi sub Obedientia, sine proprio
et in caritate non laudabile, et valde utile, acque libera
voluntatem Beati Francisci, approbamus, et de-
 claramus non esse contrarium Regule, quam
 profertur traditam a predicto Papa Nicolao, que
 iuxta mentem Imperatoris, licet voluerit hunc Ordinem
 esse communem personis utriusque Sexus, non tamen
 prohibere vitam perfectionem volentibus hunc Ordinem
 ingredi &c. Hac adeo evidenti declaratione Summi
 ecclesie Patris, quique presentis, de nostra sub ipsius
 Patriarche Florentina ad Congregationem
 redigentis approbatione, admissione, et cohoratatione
 ad propositam Regularitatem servandam, credo
 amplius non ibi inficiari. Nisi itaque manet indu-
 bium, quod post Hispanam, et Gallicam domos supra
 numeris 7. et 8. relaxas, in quibus ante annum nostris
 confirmationis Communis vita Regularitatem adum-
 brabat, primum Ordinis Monasterium, primum
 Religionis Tertij Ordinis stabilimentum fuit Floren-
 tinum, quod sub ipsius sanctissimi Patriarche ducis,
 expressa approbatione, et voluntate sub una Congre-
gatione reductum, ex Wadingo supra malaxo, laxo,
 Tertij Ordinis Seraphici Religionis auspicio, Ordo
 prout ac facillimum dedit initium, ex quo ad
 reliquas Orbis partes dilata Regularitas, mixta seu
 profecta, sive brevi plurimos habere Consentes, qui
 procelle temporis in plures Congregationes Generales cum
 pro-

proprij Insuperioribus coaluerunt Trajectensem, Hispaniam,
 Flandrensem, Italiam, Hyberniam, et Francicam: et
 uel ipse Monialis propriam habuerunt Minibeam
 Generalem, cui officio S. Angelina Corbaniensis clauum
 dedit principium, quo aliqui uenisse decepti ipsam Tertij
 Ordinis quoad regularum obseruantiam Fundatorem putauerunt.
 12. Nec Feminas deuotioni, et pietati apprimè dedit
 Franciscus uoxa Regularitatem Tertij Ordinis desolata
 reliquit. In ipsa Urbe Florentina inchoatum à cœsibus
 Sacerdotum uirginum Manifestum inuenit, et plurimos
 sub una Congregatione ipse reduxit. Hi tunc ipsius uerbis
 uetusto incola Mariano, non aliter quam prius illi
 discipline Christiane magistri, de quibus Tertullianus, et
 fidei unitate, et fidei fœdere corbant in coetum: eos collatis
 pietatis legendis, Demodochium ad uerbis multis con-
 traxerunt infirmis curandis, et senibus serendis. Ad-
 misit, ad Caritatis obsequia seruiens, ne ferent pietati
 eius exortus, quorum separata congregatio etiam hunc
 habet primitiam, Hæc Wadingus ad an. 1221. cœ-
 num. XII. qui numero sequenti ait esse nostrum Or-
 dinem. Ad pietatis munere, et uicina eade dicti sunt Domi-
 nici sancti Martini, nec tamen Fratrum Penitentium
 Ordinis, sancti Francis nomen aliquando neglectam.
 Inchoata hac Congregatione Vix sanctus uenit in Pi-
 lla Gagliani. Et eadem itaque ratione, qua Fratrum
 Regularitatem primitiam in Florentiam sub ipso
 Senaphico Fundatore potentes aduersimus, etiam So-
 rorum Religionem ibidem uoxa exortam ueneramus.

Nec

Nec dubio locus, ubi Franciscus in uarijsque Congrega-
 tionis sub Communis uita ^{fundatione} adeo sollicitum se exhibuit. Quis
 iam mirum, Florentissimam uirginitatem potmodum in
 Ecclesia Religionem nostram? Credo nec mysterio cau-
 esse, ut Florentie uideretur eo presagio, quo futuram ipsi-
 us Florentiam profectum exemplo potenderet, que
 Religio uelut Crucifixus Christi sponte, ~~et~~ Florentiam
 Hæc uenit consequentibus gentibus, abissime, suffren-
 tis, et Conformitatis anomalijs effusis, Spiritus sancti
 Auxilio indigentem afflata cunctis suspenda legitur
 tam in Uix, quam in Formis sancti uenit.

13. Quam autem S. Patris uenit corbona fuit Tertij
 Ordinis Communis uita, et Religio, id è uestigio probat,
 quod exa S. Bartholomæum: Baro, seu de Rugubio, et ipse
 regularum instructionem S. Patris facisse narratur. Om-
 nes scriptores in re emananda uniformes sunt, Maxime
 no. Cap. 24. Legendi. antiq. et plerisque id ad annum hujus
 seculi uigessimum secundum referuntur. Mibi Historiam
 professe placet eo calamo, quo illustrissimus Ordinis de-
 scriptor Chronista D. Th. Danianus. Cornese eadem adfert
 part. 1. Lib. 1. C. 10. n. 1. quem sic Latine uerbo: Dum hanc
 Missionem perficeret descriptus Patres, inuise V. Bartho-
 lomæum de Baro, in ipse magisque nominis aduocatum
 in Curia Romana. Hic probe iugens Curie pericula
 (que magis frequentioraque facit aduocatum nunc)
 secessit in solitudinem, que inter Eugubium et Mallam
 extenditur, ubi Orationi, et uicibus deditur presentibus,
 magnum uirtutis nomen sibi comparauit. In ea solitu-
 dine

dine satis amplam Domum suam possidebat, in qua
 se cum admittent aliquos bonos viros virtutis amicos, qui
 suo exemplo, et spiritus fervore statum vite spirituales,
 ac perfectionis exercitia promovebant ea mutua emula-
 tione, quam viri sociata se cum adferunt. Collati itaque
 amorum consilii, et spiritu utrinque examinato, magna
 charitatis familiaritate conjuncti sunt. Bartholomaeus de
 Braco admonuit Gloriosi Franciscus, ut illos viros, quos
 se cum habebat, induceret ad induendum Habitum Ordinis
 Dux, qualiter ipse jam pridem receperat, ipsum paci-
 ter insinuat, ut omnes simul viverent in Communi Alie-
 rime sancti Francisci de optimo spiritu, et singulari pru-
 dentia Braci, ideoque plurimum de eius virtute confidens, et
 facultatem quoque ad Ordinis Habitum recipien-
 di amplè concessit. Et ut multorum unio inhiatum fox-
 sisset effectum, duos ex his Fratres ei conjungant
 socios, qui neque in disciplinis regulantibus probati, illos
 insinuerent de omnino, quod decentiorem, ac quietio-
 rem in Communi vivendi methodum perficere poterant.
 Facultatem etiam ei rogavit pro novo, reconciliandi
 eius prudentis, fidens necessariam praesertionem, ut hoc
 pietas absque periculo, et scandalo fieret. Habere jam Pa-
 ter amplissimi, alacrum veteris Religionis Consocium ab
 ipso Seraphico Patriarcha institutum, exsecum, et in se-
 culari Observantia fundatum cum Praefato D. Bartho-
 lomaeo de Braco, seu de Lugubio habente amplam facultatem
 ab ipso Sanctissimo Fundatore recipiendi Fratres ad
 Ordinem, magis que corrigendi, et reconciliandi.

Hic

14. His itaque procebus sub ipso, et ab ipso Seraphico
 Patre Clarens Religio Honorium III. morit, ut ~~illud~~
 a se confirmatum Pontificum Ordinem declararet, pluri-
 misque favoribus prosequeretur per suam Bullam, Cum
 illorum. Dat. Penult. Kalend. Decembrii anni 1224.
 quam affert N. Joannes Maria de Verson in Annal.
 Tercij Ordinis art. 3. prout ipsum citat Dominicus de
 Gubernat. Ord. Seraph. t. 2. lib. 12. c. 2. Cumque Felix
 Penitentia a seculi vanitate abstergeret Mandat
 ipse Dabiloni filius prosequi inciperet, ut ab Ordine
 exordio Crucifixi Patris Filij probarentur crucifixi,
 Gregorius Nonus persecutiones prohibuit, ne no ullo
 modo molestarent per suam Bullam Nimirum parentem.
 Dat. Laterani Septimo Kalend. Junij anni 1227. que
 etiam anno 1231 iterum expedita est quinto Pontif.
 Apud, ut habetur in veteri Mirraum reperto MS. in
 reperto Vaticano. In hac Bulla affert Gregorius Nonus
 Ordinem tam pro secularibus in propriis domi-
 bus, quam pro ipi, qui ALIBI, id est in Exeritio, et
 Conventibus vite Communi mundo valedicere vellent,
 ab Honoris Confirmatione fuisse, ideoque contra pertex-
 batorei nostram Religionem defendere paratum se con-
 dit. Eam magna ex parte hic transcribimus ad Notam
 solatiam:

GREGORIUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei
 Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis per
 Italianam Constitutis.

Nimirum parentem patientia divina, probata ab ipso, qui
 ad Dominum consenti volentibus obicem innoxiam tandem

caty, eique inexcusabiliter convincitur adveniens etc.

Sane ad audientiam bone memorie Honorij predecessoris nostri noviter pervenisse, quod nonnulli de partibus nostris, novissima hinc provide memorante, delectis hinc vanitatibus, penitentiam in corde contulit, et humiliato spiritu agere in domibus propriis, vel alibi statuerent etc.

Quia igitur incesset nostra, Dei vix in RELIGIONIS proposito consistere, ad exemplum predicti Predecessoris nostri, fraternitati vestre per Apostolicam scriptam mandamus, quatenus huiusmodi Penitentes, dum tamen onera, in quibus ratione bonorum proximum (Nostra Religio ab initio habuit bona in Communis) tenenda, agnoscant, a pregravatis gravaminibus servantes immunes, ipsorum (bonorum) occasione non permittatis in his, vel alijs temere molestari, quibus possit eorum pium Proprium impediri, molestationes per Curiam Ecclesiasticam, appellatione perpetua, compescendo. Datum etc.

Et cum adhuc vigeret persecutio, alteram pro Nobis Bullam extendit, que incipit Detestanda humani generis invidia etc. Dat. Lateraniensis Curie Kalendas Aprilis anni 1228. in qua nostram Religionem ab Honorio III. approbatam ostendit, et pertinacem in Nos ab ipsius Honorij tempora exstantem persecutionem colubere conatur per hęc verba: Sane solliciti recordationis Honorij Papa Predecessoris nostri attendens, Vos sanctis Penitentis facientes, ab huius seculi filijs, angustis, iniquis affligi, per hoc servandos esse; laudabili actione RELIGIONIS vestram amplexoribus in vicibus Jerusalem prolecurus est gratia speciali, mandans universis Archiepiscopis

et Episcopis per Italiam constitatis, ut ea servarent à juramentis, que Civitatum et Locorum Rectores super eorum sequela extorquebant à vobis illicitè concedebant, defendentes vos, ne officia publica recipere, vel nova exactionum vel alterius gravaminis subire onera contingeret vos compelli.

Sed filij tenebrarum, qui humana sapienter tenebras lucem, et lucem tenebras ponere didicerunt, per maligne interpretationis calumniam sic vestram indulgentiam vacaverunt, ut gravioribus injurijs affligamini nunc, quam prius cum non eratis eam privilegio communiti. Nam cum dicti Rectores à vobis non possint super sequela extorque juramentum, innumeris quasi casibus excogitant, quibus vos jurare compellant, graviora onera vobis, quam alij huiusmodi imponentes. Nec fructus bonorum vestrorum, vos permittunt pauperibus exorare, licet debitis oneribus que subire tenemini, nihil deponere contingat, alia, vobis debita, et amplius solita molestantes.

Unde nos humiliter supplicatis etc.

15. Non attulerunt persecutionibus filij Dei, Redolent atrox innoxia Religio, velut Oxidans spargens Incapitalem Odorem. Et tunc longe fuit, ut in plateis Domini deficerent parvuli filij Franciscani Ordinis de Penitentia, ut mirum sit, quod inde acciperent incarnem. Superius itaque prefato diplomate, non omnino persecutionibus, que in huius Honorij emanatione, aut serie varijs temporibus sepecess, velut Leonis, Hydris, capite, repellente precipientur, in varias Orbis partes, florere visa est nostra Religio. Hoc eodem anno

vicesimo octavo s. Elisabetha Hungarica, Regi Andree,
 Gaila Thuringie Landgravia, Manupagi Denodochi-
 um in pauperum solamen extitit, quod sacrum
 Virginitatis Monasterium, in quo ipsa solemniter cum
 his ancillis nostrae Religionis regulam professae, non
 multo post diei vocavit. Hic, ut scribit Bonfinius deca-
 de 2. lib. 7. aere bono humna fide dignus, in sanctimo-
 nialium Coenobio, non modo vultu lenam, et ceteris
 vitam humilem exavit, verum etiam fidelissima quae-
 que ministeria, in humilitatis observantiam exercuit,
 ibi clarissima Monialium antefignata, omnibus sacra
 perfectionis magistra, non immerito Monialium nobili-
 um Fundatrix appellatur, et creditur a N. Vernon
 a. 157. cum alijs, quos affert, quippe quae inter om-
 nes, quae usque tunc notum amplexatae sunt infan-
 tum, nulla alia clarior duxit vixerit, mira-
 culis, ac regulari Observantia, adeo usque
 nunc ~~Monialium~~ diuque nota ~~Oratorum~~ non improptio
 aut imperito vocabulo nominentur Moniales Sanctae
 Elisabethae. Nec mirari desinam, quomodo Wadingus
 ad hunc annum num. III. Bonfinij testimonium
 in dubium vertent, qui antecederit num. VI.
 Bonfinij fidem adducit, vadem pro veritate indubie
 ostendenda de eo, quod s. Elisabetha Tertium longin-
 quum professa haec Imperatorum, dicit: Habitum sanctae
Tertium professa sanctae Trinitatis ingressum. Insuper de
 hoc aliqui dubitarunt, sed PLENAM VEL FIDEM
FACIT, Bulla Canonizationis, BONFINIUS, et
Bonaventurae testimonium. Non inquit querebam ab

Wadin-

Wadingo, qui fieri consequenter poterat, ut Bonfi-
 nius, qui eadem fide, eadem calama, eodemque loca
 et Tertij Ordinis professionem, et ejusdem Elisabethae
 in sanctimonialium Coenobio vitam referat, plenam
 fidem faciat de primo, dubiam autem delincentem
 de secundo. Hoc casu prima affecti dubitatio in
 ipsum reperiunt Wadingum. De tribus ^{supplicatione} affectu clarissi-
 my Annalista, quod unusquisque plenam fidem faciet
 de Tertij Ordinis professione Sanctae Elisabethae, nampe
 de Bulla Canonizationis, de Bonfinio, et de s. Bona-
 ventura, cujus testimonium non illustrat, sicut addu-
 cit illustrandum Bonfinium, et postea Bullam Cano-
 nizationis. Antea hoc dispari calama quod Bon-
 finium dicitur, ac Bullae testimonium et identifi-
 cum constare non potuit. Etiam ad annum
 1235. num. II. apponit Gregorij Noni diploma de
 Canonizatione s. Elisabethae Hungaricae. Pat. Pontij
 Kalendij Junij ejusdem anni, incipiens: Gloriosus in
majestate sua Rex. quod ipse Wadingus compendia-
 rij notulij in margine legit; et cum Bulla hoc
 in sancta narrationis contextu: Luit plura? Lueque fide
sanctius in superis desiderium transferens voluptati, et
imperfectum quid agnans, si jam vixi defuncta pre-
licio, sic residuum vitae deserviret, quod se ad ipsum
Obedientiae (cujus sub lege vobis max. tali, abque ipsius
prejudicio amplexationis extiterat) non arceat, Pl. l.
G. W. V. habitum induit, sub quo Dominicus Patris in
se celebrat vni. tenem, usque in diem ultimum non
omittit. O felix mulier! O Matera mirabilis! O dulcis Eli-

la-

tabella dicta Dei Sacunitas &c. ipse tunc Wadingus Religionis nomen et rem in diplomate apertum obtinere voluit, quod ut omnibus innotesceret, id in maxime annotavit dicens: Fuit Religio per quod et Monachatus d. Elisabethe, et Dominij testimonio indubiam ipse prolebat susceptionem.

¶ Nec Obvinoze finibus concessa nostra Religio. Etiam ad Delphos transijt hoc eodem anno ducesimo vigesimo octavo supra millesimum. prout constat ex Libro Statutorum Nostrae Religionis in Congregatione Zeperensi, sive Flandrensi, cujus testimonium proxime transcribemus. In Belgio statim vigebant Begardi seu Begardi, boni viri in commune viventes, et pie Domino famulantes. Hi a S. Beza, de quibus agerentur ad an. 698. et Daxonijs ex Urquendo ad diem 17. Decembrij agunt, originem trahentes, vel si placeat, a Lamberto Beguio pio sacerdote. Leodiensi, qui anno 1170. floruit, esset, a fundatoribus Begandi, Beguandis aut Beguine, appellati sunt: de quibus videat potestis Joannem Grammajum in Historia Belgij, et Petrus Alexandrum Loeb in Deobae Theolop. quest. de Beguinijs Belgij pag. 185. Plures domus in Leodiensi et Antverpiensi Diocesi, et Tractu Mosae possidebant, cumque ~~Nullam~~ antea Regulam haberent, et Tertiam Religionem S. Francisci ~~fundat~~ ad sanctae Elisabethe exemplar ex Germania in Belgium usque procederet, Tertiam Religionis nostrae Regulam amplexati, adeo prope tempore excreverunt, ut ex ipsi die, formarentur Congregationes Generales, quarum unaquaeque suum habuerat

brevi Ministerium Generalem a Sede Apostolica concessum, et approbatum, ut infra ostendemus. Nunc verba libri Statutorum Flandrensiurum accipite: Impleti sunt eam (Regulam Tertij Ordinis) nonnulli dicti Begardi, solo Chanicedij vinculo hactenus colligati, in eoque iuxta Regulam Vatem Plalm. 127. Beati, quod labores manuum suarum manducarent. Joannes Grammaj in Historia Belgij scribit, quod in vetere apud eos (Begandi) tabula legitur illis fuisse ab ipso Duce Godofrido, sive in fine Regni Undecimi. Inter hos (complexata Regulam Tertij Ordinis) fuerunt nonnulli anno 1228. urbem Antverpiam ingressi, ut habet veteris quidam apud eos liber in pergamento continens quendam librorum Archivia. Illi viscerant Trajecti ad Mosam, quorum antiquitatem testatur copia testimonio Notarii publici cum principali collationata &c. Unde etiam concludit M. Boodonay cap. 39. sui Chronologij num. 9. dicunt cognomen (Begardorum) seu titulum habuisse (Notarii) ab initio nascentis Ordinis. sed velim advertas. Primum: quod cum Notarii Begardorum nomine advocatos apprehendas, non tibi innotent veniat Notarii esse ex ijs Hereticis, quos hic Begardorum, et Beguinarum vocabulij damnavit Clemens V. in Concilio Viennensi. Notarii enim a tali macula immunerent, ac omnino liberis declaravit Joannes XXII. ut infra dicemus. Secundum: quod per Librationem errorem dictum est in allegato veteri Libri Statutorum Zeperensium, iuxta eam transcriptionem, quam locitato fecit M. Boodonay, quod Notarii ingressi sunt Antverpiam anno 1128. Ubi videt, quod numerum secundum unitatis loco numerum binarii excepit, ut dicat 1128, cum di-

dicere debeat 1228. alioquin in scriptis amachronismus esse
 apparet. Patres Tertij Ordinis anno 1228. ingressi, fuisse
 Antiochiam, qui non nisi post octoginta annos, et amplius
 annos in lucem dati sunt a S. P. Francisco, scilicet anno
 1242. nati sunt, et anno 1221. confirmati ab Honorio Ter-
 tio, ut supra notavimus.

17. Non solum in Germania, et Belgijs, Egyptumque
 et Lybiam percessit Nostra Religio, sed a tempore Sera-
 phici Fundatoris. Sanctum est omnibus Ordinibus Mino-
 rum scriptoribus Beatum Patrem, dum Egyptum per-
 gressus anno millesimo ducentesimo decimonono, Alexan-
 driam pervenisse, et a Benedictinis Monachis in proxi-
 ma Maxima Nigra Monasterium incolentibus acriter
 expositum, et receptum fuisse, cuius Libelli con-
 tentione permotus, et inflammatus B. Benedicti Inspira-
 tum derelinquentes Monachi cum suo Abbate Minori-
 ticum receperunt. Sed acere dubium omnes ipsi sem-
 piter non modice valdeat, dum anno millesimo
 ducentesimo trigesimo quinto incidunt in Bullam
 Gregorij Noni. Quorundam nos Ordinum etc. Dat.
Pensis Kal. Maji Pontificatus anno 9. quam sic incipit
ubique legitur: Ministros, et Eremitas de Mon-
rana Nigra Antiochenis, et Nigra Gregorij servos
servorum Dei salutem et Apostolicam Benedictionem.
 In diversis diversa legi pro solutione dubiorum, quae hinc
 exoritur ad componendam Bullae inscriptionem, cum
 nomenclaturis Religiosorum Montanam Nigram incolen-
 tium, sed non debet singulorum opiniones ponere, ne opus
 crescat in imensum. Nostram tandem declarare suffi-
 ciat, quae non obscure clarescit et Bullae inscriptio, et

Nostrae

Nostrae Tertij Ordinis Fundatio ante annum hujus
 centi vigesimum primum. Illustrissimus Cornejo v. parte
 lib. 3. cap. 6. num. 9. probat prefatam Bullam nullatenus
 fuisse directam Monachis Montanæ, Nigrae Monaste-
 rium habitantibus, sive considerandam ut Benedictinam
 sive ut Minorum quinae Ordinis: sic suam efformans dy-
 cendum: si predicta Bulla fuisset directæ Monasterio,
quod de Benedictinis transiit in Franciscanum; non
incriberetur verby, aut nominibus, quæ utriusque inspi-
rento impropria sunt: nam vel diceret ABBATI ET
MONACHIS, vel GUARDIANO ET FRATRIBUS Mon-
tanæ Nigrae: ac verò non diceret MINISTRO ET ERE-
MITIS; Niquidem ad novitum institutum pertinet hæc
nominina, sed utriusque impropria sunt. Quæ autem, Illu-
strissime Domine, si predicta Bulla Monachis Montanæ,
Nigrae directæ dicatur, quæ in manibus Seraphici Patris
non primam, sed Tertiam Reperulam fuerunt profecti? Sive hoc de
Annon tunc propius in inscriberetur Ministro et Eremitis Mo-
nasterij, qualiter Nos ab Ordinis initio sumus appellati? nasterij affera-
Et quidem Prelatus Conventualis seu Localis Nostræ Or-
dinis ab initio ex Regula Minister est dicitur: et Fratres de reliquis
de Penitentia Eremitas, et sub habitu Eremitas de pen-
appellari nisi magis omnium sumus Pontificibus, et Bullam hanc
vel Hippo et consoribus notum.

18. Vita eremitica ab initio Nostræ Tertij Ordinis
 fuit a hujus Professoribus exposita. Recolite, qualiter Beatus
 Canonice Composuimus statim ac Tertij Ordinis
 habitum a Seraphico Patre accepit, in solitudinem
 se contulit, ut numero festo transcriptum ex Monacho-
 logio Franciscano. Beatus Bartholomeus de Braco in solitu-
 dine

34.

†

Gregorio IX. cuyo es diploma, de quo hic ^{apud}
19.

Asi. M^a et Jph. duo p^o manum

Lumen Fidei: Scotus Dogmaticus et
subtilitate beates omnes à prima bruni que
ten de bellam.

Expos primi Scoti.

4. Domum Dei potest pecunia possideri.

Scotus

Expos Simonis
M^a.

2. Mundus non est creatus à Deo, sed ab angelis.

Scotus in qq. de rerum principio q. 2. art. 1. n. 15.
ait: ex his omnibus patet, quod omnia comparantur ad
Deum, ut artificia ad artificem: propter quod dicenda
sunt. I. quod omnium est artifex, omnem habens virtute
tem. et infra n. 20. si ~~causa~~ effectus habens ad unum ad
sicut ~~causa~~ effectus unus alium supponit, et illi innititur;
sic etiam est in causis, quod una presupponit aliam; et omnes
presupponunt primam, et illi innituntur, sicut dicitur 1. p. 1.
posi

positio de causis. Omnes virtutes quibus non est finis, pen-
sentur sunt per infinitum primum, quod est virtus vir-
tutum si igitur effectus habent reduci ad causam. Sim-
 pliciter primum, quod nulli innitatur, sed omni effectus
 rationem efficiendi participat: ergo Deus immediate om-
 nem effectum producit. Ergo et mundum.

Item dicitur Genesij 1. quod in principio creavit De-
 us (non Anzeli) Caelum, et terram. Item recitatur totum
 tractatum de primo principio, et similiter de primo
 principio; ubi preclara, et ad rem pulcherrima habet,
 est enim hic tract. de primo principio ex sententia
 Mauritij Hiberni. nedum singulariter, verum et
 catholicus, et fidei christiane fundamentum radicale.

3. Utrum non est liberi arbitrij.

Scotus in 2. d. 25. q. 1. n. 2. nisi ea, quae sunt vo-
 luntaria nobis, essent posita in voluntate nostra, volun-
 tas, neque esset laudanda, nec vituperanda, neque etiam
 esset monenda, et qui dicit vel sentit voluntatem non
 esse monendam, talis est excommunicandus a bonorum me-
 moro.

Item adducuntur auctoritates Augustini: voluntas mo-
 vet nos tanquam sua instrumenta, et de Concep. Vix. c. 4.
 voluntas instrumentum seipsum movens. Et Augustinus
 primo lib. retract. C. 22. ubi dicit, quod nihil est tam in-
 potestate nostra, quam ipsa voluntas: igitur et hoc potest
 haberi, quod nulla actio in nobis est ita a nobis, sicut
 volitio voluntatis.

et infra num. 6: in potestate voluntatis nostra est habere
 et nolle, et velle, quae sunt contraria respectu unius objecti.
 Augere ibi ampliora, nam mixta de rem in toto secum libere
 proponat. Ergo homo est liberi arbitrij.